

<http://www.israelsmisjonen.no/ressurser/materiell/prekenverksted>

2. søndag i treenighetstiden – 10. juni 2012

Prekentekest: Joh 3, 26-30

Lesetekst I: Sal 67, 2-6

Lesetekst II: Gal 3, 23-29

Han skal vokse, vi skal avta

I dagens tekst er det to rabbinere som er i fokus, Rabbi Johannes (Jochanan) og Rabbi Jesus (Jeshua). De har begge sine trofaste disipler, men nå synes tilhørerskaren å være i bevegelse, fra den første til den andre.

Som på den tid, finner en også i dag rabbinere, skriftlærde, ledere innen de ulike strømninger av jødedommen. Ja, vi kjenner det også innen kristenheten; ledere som samler sine skarer og disipler som bedriver ”åndelig shopping” og stadig er på søken etter et større kick. Har vi våre favoritter?

Rabbiner med tydelig arbeidsbeskrivelse

Johannes er Jesu slektning. Hans foreldre, Sakarja og Elisabeth er av Arons slekt og Levis stamme, og gjennom Maria er det slektskap mellom dem. Vi vet at mødrene møttes etter at de begge hadde opplevd en uventet graviditet: Gud hadde grepet inn i deres liv på en måte som sprengte fornuftens grenser.

Bibelen forteller lite om Johannes’ oppvekst. Vi kan bare spekulere i om de to guttene møttes i forbindelse med den årlige feiringen av påsken i Jerusalem. Tradisjonen holder på Ein Kerem som døperens fødested, og da kunne hjemmet være en naturlig overnattingsplass, bare noen kilometer fra tempelet.

Hvor tidlig ble de to guttene klar over sin tjeneste, og om hverandres plass i frelseshistorien? Hadde Sakarja fortalt sin sønn om møtet med engelen Gabriel i tempelet? Hadde han fortalt om løftet og den tydelige arbeidsbeskrivelsen?

- *Han skal føre mange i Israel tilbake til Herren deres Gud (Luk 1, 16)*

- *Han skal være forløper for Herren og ha samme ånd og kraft som Elia (Luk 1,17)*

- *Han skal vende fedrenes hjerter til barna og gi de ulydige det sinn det sinn som rettferdige har, og gjøre folket vel forberedt for Herren. (Luk 1,17)*

Da disiplene bekymret seg over manglende oppslutning om deres rabbi, visste Johannes at hans oppgave snart var fullført. Døperens forkynnelse ble båret fram i Den Hellige Ånds kraft, som var lovet ham helt fra mors liv (Luk 1,15). Folkemengden, som strømmet til og ble grepet av hans forkynnelse, øynet begynnelsen på den messianske tiden for sitt folk.

Er Johannes Messias?

Jes 11, 1-2: En kvist skal skyte opp fra Isais stubbe, og et skudd (hebr: netser) skal spire fram fra hans røtter.

Ordene fra Jesaja plasserte den lovede Messias inn i kong Davids familie, i Juda-ætten. Dermed var Johannes utelukket. Han var også tydelig på det selv:

Joh 3,28: Dere er selv mine vitner på at jeg sa: Jeg er ikke Messias, men jeg er sendt i forveien for ham.

Da en ortodoks jøde fra Mea Shearim i Jerusalem leste NT for første gang, stoppet han opp for ordet i Matt 2,23: "Slik skulle det ordet oppfylles som er talt gjennom profetene, at han skulle kalles en nasareer" (heb: notsri).

For Moshe Immanuel Ben Meir ble dette en lenke til Jes 11, om rotskuddet (hebr: netser) som skulle bringe Gudsriket nær med rettferdighet, håp og fred. Nasareeren ble hans frelser og rabbi.

Er Johannes Elia?

Mal 4,5 -6: Se, jeg sender profeten Elia til dere før Herrens dag kommer, den store og skremmende. Han skal vende fedrenes hjerter til barna og barnas hjerter til fedrene, så jeg ikke skal komme og slå landet med bann.

Johannes var klar over sin oppgave som forløper for Messias, men våget ikke se på seg selv som Elia. Han kjente sin oppgave, men kunne ikke tro at han var oppfyllelsen av profetens ord.

Joh 3,21: - Er du Elia - Nei, det er jeg ikke, svarte han. Jesus, derimot, vitner om Johannes og sier: Matt 11, 14: - Han er den Elia som skulle komme.

Er Johannes profeten?

5 Mos 18, 17-19: Da sa Herren til meg: De har rett i det de sier. Jeg vil la det stå fram en profet som deg, en av deres landsmenn. Jeg vil legge mine ord i hans munn, og han skal forkynne for dem alt det jeg pålegger ham. Den som ikke hører på de ord han taler i mitt navn, vil jeg kreve til regnskap.

I jødisk tradisjon blir Messias gjerne kalt den andre Moses.: "en profet som deg, en av deres landsmenn."

Flere rabbinere (Samuel Ben Nachman, Abba Bar Kahana med flere) i det andre og tredje århundre pekte på at Messias navn er Jahve, Herren. De tok utgangspunkt i Jer 23,6: "Dette er det navn som han skal kalles med; Herren vår rettferdighet!"

Rabbi Lev Ben Gershom (1300-tallet) tolker profetien om profeten slik: "Ved sine under fikk Moses kun ett folk til å tjene Gud, men Messias skal få alle folk til å tjene Gud."

En ydmyk rabbiner

Johannes var ydmyk for sin oppgave, forkynte omvendelse, døypte omvendelsens dåp og pekte på ham som var større: "Se, der er Guds lam som bærer verdens synd."

Svaret på disiplenes bekymring er fri for konkurranse. Han gir dem det vakre bildet der han, som brudgommens venn, gleder seg stort over å høre brudgommens stemme (vers 29). Han skal vokse, jeg skal avta.

Hans holdning bør være et lysende eksempel for alle i kristen tjeneste.

Kirkens kalender minner oss om denne holdningen; ved Sankt Hans er frelseshistoriens scenelys rettet mot Johannes.

Mens mørket øker utover høsten, minker gradvis fokuset på Johannes, slik at Messias' komme kan feires som frelseshistoriens vintersolhverv.

Konkurrenter eller medspillere

Prekenteeksten holder oss i den jødiske virkelighet. Lesetekstene derimot, peker på Gudsrikets universelle virkelighet:

Sal 67,2-4: Gud være oss nådig og velsigne oss.

Gud la sitt ansikt lyse for oss!

Da skal din vei bli kjent på jorden, din frelse blant alle folkeslag.

Folkene skal prise deg, Gud, alle folk skal prise deg!

I bønn om Guds nåde og velsignelse over det jødiske folk, ser salmisten for seg at gleden i Herren har nådd alle folkeslag.

Kanskje vi hedningekristne bør tenke likt: I vår bønn om Herrens nåde og velsignelse over våre folk og land, kan vi be og se fram mot at Abrahams ætt etter kjødet skal prise sin Messias. Det kan også hjelpe oss i vår grunnleggende holdning til det jødiske folk, et utvalgt folk som Herren ikke har forkastet.

Leseteksten fra Galaterbrevet viser oss at enheten i Kristus gjelder alle:

Gal 3, 28-29 Her er ikke jøde eller greker, her er ikke slave eller fri, her er ikke mann og kvinne. Dere er alle én i Kristus Jesus. Og hører dere Kristus til, er dere Abrahams ætt og arvinger etter løftet.

Alle folkeslag har fått del i arven fra Jesu disipler i Jerusalem. Dessverre har teologer opp gjennom historien avskrevet Guds utvelgelse og løfter til Abrahams barn etter kjødet. Dette har ført til holdninger og handlinger som bringer skam over Messias' etterfølgere.

Paulus oppfordrer både jødekristne og hedningekristne om ikke å ha for store tanker om seg selv. Et tydelig fokus på Jesus kan gjøre oss til ydmyke medspillere, slik som Rabbi Jochanan og Rabbi Jeshua.

Håvard Kleppe,

Mangeårig misjonær og leder for Israelsmisjonens arbeid i Israel. Nå lærer i grunnskolen. Bosatt på Hellvik.

hebkleppe@gmail.com